

Onderwerp **Ruimtelijke Adaptatie Strategie**

Portefeuillehouder Jan-Willem van den Beukel

Registratienummer BR2100019

Datum Raad 3 juni 2021

Gevraagde beslissing:

De Ruimtelijke Adaptatie Strategie T21.00265 vast te stellen.

0. Samenvatting

De voorliggende Ruimtelijke Adaptatie Strategie (RAS) is bedoeld om ons richting te geven in de complexe opgave klimaatadaptatie.

Voor het maken van een uitvoeringsagenda RAS nemen we de tijd die nodig is om voor deze complexe opgave een adequate en concrete uitvoeringsagenda op te stellen. Vanwege prioritering van dagelijkse uitvoeringsprojecten en vanwege de complexe opgave starten we gefaseerd met een verkenning voor een uitvoeringsagenda klimaatadaptatie.

De RAS heeft als vertrekpunt de Nationale Adaptatie Strategie (NAS) en het Deltaprogramma en als onderdeel hiervan het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. De NAS beschrijft welke gevolgen de klimaatverandering teweegbrengt voor de sectoren landbouw, gezondheid, infrastructuur, recreatie en toerisme en hoe hiermee omgegaan kan worden. Het Deltaprogramma moet Nederland beschermen tegen overstromingen en de gevolgen van extreem weer. Het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie stelt hoe álle Nederlandse overheden in actie komen om alle gebieden onder hun verantwoordelijkheid zo klimaatbestendig mogelijk te maken. Het Deltaprogramma 2021+ herijkt en herbevestigt deze ambities.

In deze Ruimtelijke Adaptatie Strategie Lansingerland beschrijven wij hoe wij de gemeente zo klimaatbestendig mogelijk maken: het aanpassen van de leefomgeving en van ons gedrag aan de effecten van klimaatverandering. Het doel is om onze omgeving bestand te maken tegen de gevolgen van extreme regenval, overstroming, hitte, droogte en vermindering van de biodiversiteit.

In de visie Duurzaam Lansingerland T18.08535 hebben we voor klimaatadaptatie de volgende doelstelling geformuleerd: In 2050 een klimaatproof Lansingerland. Deze strategie geeft invulling aan deze doelstelling.

Deze strategie is tot stand gekomen door de gegevens uit de klimaatstresstest en de inbreng van onze interne- en externe stakeholders.

De opzet van deze strategie is zodanig dat het aansluit bij de Omgevingsvisie van Lansingerland en de nog in ontwikkeling zijnde Groenblauwe landschapvisie. We sluiten ook aan bij de regio door samen te werken binnen MRDH-gebied in de werkregio Delfland.

De voorliggende Ruimtelijke Adaptatie Strategie is geen vaststaande blauwdruk, maar een lerende strategie. We leren door jaarlijks te evalueren en door de strategie indien nodig aan te passen. Het is een richtinggevend document.

1. Aanleiding/ context met tijdlijn

Bestuursakkoord klimaatadaptatie.

Rijk, VNG, UvW en IPO geven met het Bestuursakkoord klimaatadaptatie een impuls aan de aanpak van klimaatadaptatie en uitvoering aan de maatregelen zoals afgesproken in het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie. Afgesproken is dat gemeenten, waterschappen en provincies uiterlijk in 2020 de opgaven voor klimaatadaptatie in beeld brengen, evenals de noodzakelijke maatregelen voor een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting.

Het Rijk richt een Tijdelijke Impulsregeling in, waar in beginsel alle decentrale overheden voor in aanmerking komen.

Op 16 december heeft de Bestuurlijke Watertafel Delfland het besluit genomen om gezamenlijk te werken aan een regionale samenwerkingsagenda en een regionale aanvraag voor de Tijdelijke Impulsregeling.

Klimaatverandering.

Sinds het begin van de metingen in 1901 is de gemiddelde jaartemperatuur in Nederland met ruim 2 °C toegenomen, waarvan de laatste drie decennia verantwoordelijk zijn voor 1.1 °C van deze toename (Bron KNMI klimaatdashboard 2021). Daarnaast nam tussen 1910 en 2013 de jaarlijkse neerslag in Nederland toe met 26% (KNMI klimaatscenario's 2014). Deze trends laten zien dat klimaatverandering niet alleen iets van de toekomst is, maar waar we ook nu al mee geconfronteerd worden.

Stresstest

De gemaakte stresstest voor onze gemeente laat zien dat verschillende plekken in Lansingerland kwetsbaar zijn. Op sommige plaatsen is er alleen wateroverlast, hittestress of droogte, maar op andere locaties zien we combinaties hiervan.

Risicodialogen

Deze strategie is mede tot stand gekomen door de inbreng van onze stakeholders door interviews, twee risicodialogen en feedback op de conceptversies van de RAS. In 2019/2020 zijn twee dialogen gevoerd om de risico's, belangen en ambities te verkennen. De uitkomsten van de risicodialogen vormen samen met de stresstest de basis voor de Ruimtelijke Adaptatie Strategie Lansingerland.

Onze stakeholders zijn onze collega's uit de verschillende teams van de Domeinen Ruimte & Economie en Samenleving en externe stakeholders uit wel 20 organisaties variërend van energiesector, (semi)overheden, Glastuinbouw, Natuurverenigingen, e.d..

Van doelstelling naar doelen.

De doelen geformuleerd in de bestuursovereenkomst Deltaprogramma 2014 zijn opgenomen in de doelstelling en mijlpalen voor klimaatadaptatie in onze visie Duurzaam Lansingerland. Deze strategie geeft hieraan invulling.

Op basis van de risicodialogen die we met externe partijen en binnen de eigen organisatie gevoerd hebben, maken we onze doelstelling, "In 2050 een klimaatproof Lansingerland", concreter door het formuleren van doelen. Doelen geformuleerd om wateroverlast en hittestress te beperken door het groenblauwe karakter van de gemeente te beschermen en te versterken. Om de gemeente minder kwetsbaar te maken voor de effecten van droogte en neerslagtekort zetten we in op het zoveel mogelijk vasthouden van water. We prioriteren risico's voor wateroverlast, hittestress, droogte en overstroming door een categorisatie aan te brengen: onaanvaardbaar, onwenselijke en acceptabel.

Uitvoering RAS.

Ruimtelijke Adaptatie Strategie (RAS) is een richtinggevend document. Voor het maken van een uitvoeringsagenda RAS nemen we de tijd die nodig is om voor deze complexe opgave een adequate en concrete uitvoeringsagenda op te stellen. We starten gefaseerd met een verkenning voor een uitvoeringsagenda klimaatadaptatie.

2. Maatschappelijk effect

We willen onze gemeente Klimaat adaptief maken, zodat de effecten van klimaatverandering geen onaanvaardbare risico's met zich meebrengt voor onze inwoners en bedrijfsleven.

De ingrepen die we in het kader van klimaatadaptatie willen doen, versterken het groenblauwe karakter van de gemeente. Dat biedt extra kansen voor een gezonde, aantrekkelijke woon-, werk- en leefomgeving. De ingrepen, zoals het aanleggen van extra groene voorzieningen in straten en pleinen, maar ook tegen gevels en op daken, versterkt de ruimtelijke kwaliteit en draagt daarnaast bij aan de biodiversiteit.

De effecten van klimaatverandering op de economie willen we zo klein mogelijk houden. Bij de glastuinbouw voorzien we negatieve gevolgen bij droogte (vaak in combinatie met hitte). De watervoorraad van de glastuinbouw neemt dan af. En dit gaat ten koste van de kwaliteit van producten en zorgt voor een lagere opbrengst. Dat genereert een lagere omzet en hogere kosten als er van elders water moet worden aangevoerd.

De ingrepen die we voorstaan kunnen ook een positief effect hebben op de economie, zoals Cleantech of voluit Clean technology. Dit is een verzamelnaam voor vormen van technologie die bijdragen aan een schoner milieu en/of zorgen voor energiebesparing.

3. Argumenten

1.1 Met een vastgesteld RAS hebben we de richting voor jaren bepaald. Aan de hand van de RAS kunnen we een gefaseerde verkenning doen ten behoeve van een concrete uitvoeringsagenda. Een uitvoeringsagenda met projecten en activiteiten die de effecten van de klimaatverandering reduceert tot aanvaardbare risico's.

1.2 Met een vastgestelde Ras hebben we invulling gegeven aan de nationale verplichting klimaatadaptatie te borgen in beleid en handelen.

4. Kanttekeningen

1.1 Voor de uitvoering van de RAS zijn tijd en middelen essentieel en bij zo'n complexe opgave zijn verschillende disciplines (collega's) uit de organisatie nodig. Dit zien we nu als risico. Maar we kunnen dit ondervangen door gefaseerd een verkenning uit te voeren. De tijd er voor te nemen, die nodig is om een uitvoerbare (tijd, middelen en menskracht) uitvoeringsagenda op te stellen.

5. Financiële consequenties met dekkingsvoorstel

Aan dit voorstel is geen budget gekoppeld. Er zijn geen extra middelen nodig en binnen de huidige formatie gaan we de verkenning t.b.v. de uitvoeringsagenda uitvoeren. Benodigde middelen en budgetten gaan we koppelen aan de uitvoeringsagenda. Daar zal per project/activiteit helder omschreven worden wat de benodigde kosten zijn en welke baten er tegenover staan.

6. Juridische aspecten

N.v.t.

7. Duurzaamheid

De Ruimtelijke Adaptatie Strategie heeft als basis de visie Duurzaam Lansingerland. En draagt als zodanig bij aan het thema Klimaatadaptatie.

8. Extern draagvlak / burgerparticipatie

Tijdens de ontwikkeling van de RAS zijn externe stakeholders uit wel 20 organisaties variërend van energiesector, (semi)overheden, Glastuinbouw, Natuurverenigingen, e.d. betrokken geweest. Zij hebben hun inbreng gegeven tijdens interviews of tijdens de twee risicodialogen en hebben feedback kunnen geven op het concept document. Burgerparticipatie was in deze

fase nog niet relevant. Tijdens de verkenning gaan we onderzoeken hoe wij omgevingsdialogen (met inwoners) het best kunnen organiseren.

9. Verdere procedure

Nadat het besluit is genomen om de RAS Lansingerland vast te stellen, gaan wij over op een gefaseerde verkenning ten behoeve van een uitvoeringsagenda.

De raad wordt begin Q2 2022 op de hoogte gebracht van de vorderingen of eerder als er zaken te melden zijn. De raadscommissie/raad zal gevraagd worden de uitvoeringsagenda vaststellen.

Evaluatie is afhankelijk van de vorderingen van de verkenning.

Bijlagen

1. Ruimtelijke Adaptatie Strategie Lansingerland (T21.00265)
2. Visie Duurzaam Lansingerland (T18.08535)
3. Rapportage financiële instrumenten klimaatadaptief bouwen (I21.01091)

Datum Raad 3 juni 2021

Registratienummer BR2100019

Onderwerp Ruimtelijke Adaptatie Strategie

De raad van de gemeente Lansingerland;
Na het voorstel gelezen te hebben

Op basis van de argumenten

1.1 Met een vastgesteld RAS hebben we de richting voor jaren bepaald. Aan de hand van de RAS kunnen we een gefaseerde verkenning doen ten behoeve van een concrete uitvoeringsagenda. Een uitvoeringsagenda met projecten en activiteiten die de effecten van de klimaatverandering reduceert tot aanvaardbare risico's.

1.2 Met een vastgestelde Ras hebben we invulling gegeven aan de nationale verplichting klimaatadaptatie te borgen in beleid en handelen.

Rekening te houden met

2. Bestuursakkoord klimaatadaptatie.

Rijk, VNG, UvW en IPO geven met het Bestuursakkoord klimaatadaptatie een impuls aan de aanpak van klimaatadaptatie en uitvoering aan de maatregelen zoals afgesproken in het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie. Afgesproken is dat gemeenten, waterschappen en provincies uiterlijk in 2020 de opgaven voor klimaatadaptatie in beeld brengen, evenals de noodzakelijke maatregelen voor een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting.

Besluit(en)

De Ruimtelijke Adaptatie Strategie T21.00265 vast te stellen.

Dit Raadsbesluit is vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 3 juni 2021

de griffier,

drs. Marijke Walhout